

1851

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA

Prva slovenska založba

CELJE - LJUBLJANA

MOHORJEV KOLEDAR 2017

Najstarejši slovenski koledar tudi po 165 letih sodoben

Koledar najstarejše slovenske založbe za leto 2017 poleg koledarskih podatkov prinaša še poučne, zgodovinske in portretne prispevke, širi domača in tuja obzorja ter se ozira po naravni in kulturni dediščini naše domovine.

*Mohorjev koledar je edinstvena knjižna izdaja Celjske Mohorjeve družbe. Vse od prve številke, takrat še z naslovom *Slovenska koleda* (1858–1859), se je koledar razvijal in razširjal ter vstopal v domove povsod, kjer so živeli Slovenci. Celo med prvo svetovno vojno ni umolknil. Tudi po selitvi Mohorjeve iz Celovca na Prevalje in nato v Celje (1927), med drugo svetovno vojno pa začasno v Ljubljano, ni nobeno leto umanjkal. Postal je vez zavednih Slovencev, ki so v njem poleg številnih koledarskih podatkov in informativnih člankov z najrazličnejših področij našli tudi imenik članov, takrat najpomembnejši adresar, ki je predstavljal stalno vez med Slovenci vseh dežel in vseh stanov in vzbujal v njih zavest rodovne skupnosti.*

*Tudi danes si uredniki prizadevamo ohraniti zgodovinsko pomembnost in sporočilnost *Mohorjevega koledarja* ter ga hkrati pripravljamo s posluhom za sodobna vprašanja.*

Letošnjih petinštirideset prispevkov smo razdelili v deset tematskih sklopov, ki sledijo nepogrešljivemu kalendarskemu delu. V branje nas popelje razmišljanje predsednika Celjske Mohorjeve družbe Jožeta Planinška ob devetdesetletnici prihoda najstarejše slovenske založbe v knežje mesto. Številni avtorji pa nas nato popeljejo po poteh slovenske kulturne dediščine ter po zemljevidu medčloveških odnosov.

Podatki o knjigi

- Naslov: Mohorjev koledar 2017 (zbornik)
- Urednica: Alenka Veber
- Cena: 19,50 €
- Velikost: 215 mm x 240 mm
- Vezava: broširano z zavih
- Število strani: 244
- ISSN: 1318-5462
- Založnik: Celjska Mohorjeva družba
- Leto izdaje: 2016

Kontakt

Uredništvo

Telefon 01 244 36 70

urednistvo@celjska-mohorjeva.si

Avtorji:

Ivan Mohar · Bojan Kambič · Jože Planinšek · Martin Knez · Tadej Slabe · Leon Marc · Metka Murko · Dušan Štepec · Janez Turk · Andraž Arko · Tomaž Ivešič · Jože Maček · Renato Podbersič ml., Ignacij Voje · Janko Boštjančič · Darja Koter · Anton Velušček · Luka Vidmar · Dominika Koritnik Trepel · Sebastjan Kristovič · Martin Lisec · Tanja Pate · Franjo Štiblar · Božo Rustja · Martin Grum · Janez Bizjak · Damir Globočnik · Tine Golež · Stane Granda · Igor Grdina · Matija Ogrin · Nada Praprotnik · France Pibernik · Drago Svoljšak · Edo Škulj · Ana Toroš · Berta Golob · Tereza Mohar · Ivan Žigart · Marjan Bradeško · Borut Peršolja · Peter Skoberne · Tone Gorjup · Ivan Štuhec · Rafko Valenčič · Tanja Ozvatič · Karli Hren in Franc Kelih · Marko Tavčar

Odlomki iz knjige

Kočevska je gozdnata pokrajina na jugovzhodu Slovenije. Geografsko ni enotna sklenjena naravna geografska enota, zato o njenem obsegu obstajajo v literaturi različne opredelitve. Zgodovinar Mitja Ferenc s Kočevskim zgodovinsko označuje nekdanje nemško jezikovno območje, ki obsega vasi, v katerih je bila ob avstrijskih ljudskih štetjih prevladujoča nemško govoreča skupnost. Gre za območje, ki je na višku razvoja obsegalo 177 naselij, od katerih jih je bilo kasneje več kot polovica požganih ali kako drugače uničenih in jih danes ni več ali pa sta ostali naseljeni le ena ali dve hiši.

Dušan Štepec, Domovina je ena sama – o kulturni dediščini Kočevarjev

Zaradi migrantske krize so od jeseni 2015 tudi za nas, Slovence, postala ta vprašanja na nov način aktualna. Z begunstvom in migracijami imamo Slovenci sicer številne izkušnje: naše ekonomske migracije 19. in 20. stoletja; naš tragični politični eksodus 20. stoletja in pred njim migracije Primorcev; imigracije iz drugih delov nekdanje Jugoslavije; begunci iz jugoslovanskih vojn; Kočevski Nemci itd. Migranti in begunci, ki so k nam prišli jeseni 2015, pa so bili zares tujci in del globalnega procesa.

Leon Marc, Izpraznjeni prazniki

Na odkritju Prešernovega spomenika v Ljubljani septembra 1905 je imela tedaj 63-letna Ernestina Jelovšek na tribuni častno mesto. Liberalne narodne dame so ji kupile obleko in izročile častno darilo (»K Prešernovi slavnosti«, Slovenec, 1905, št. 207). Slovesnosti v Ljubljani so se nadaljevale decembra s praznovanjem pesnikovega rojstnega dneva. Pripravil jih je odbor za postavitev Prešernovega spomenika, ki je ob tej priložnosti obdaril obubožano Ernestino Jelovšek s 500 kronami, podobno je storil tudi mestni občinski svet.

Damir Globočnik, Ernestina Jelovšek (1842–1917)